

Att ge plats för en djup inre rymlighet

Tre gånger varje dag samlas bröderna och vi som är gäster i Taizé till en enkel gudstjänst. Skillnaderna mot en gudstjänst hemma är många, betydligt fler än likheterna. Utanför kyrkan står ungdomar med skyltar som manar till tystnad. Inne i kyrkorummets avstår vi från viskningar, småprat och kontakt. Vi sitter på golvet eller på en enkel bönepall. Under gudstjänsten framträder ingen. Ingen förklarar, ingen ger anvisningar, ingen predikar.

De enkla sångerna sjungs många gånger, ord och klanger sjunker djupt i kroppen och blir till bön. Hundratals, ibland flera tusen röster förenar och förgrenar sig i vacker fyrstämmighet. Korta böner och enkla bibelläsningar, alltid på flera språk. Och så det långa inslaget av tystnad, kanske tio minuter varje gång. Tystnaden är hjärtpunkten i komuniteten i Taizé.

Och det är verkligen knäpptyst. Det är nästan ett mysterium att så många människor kan bevara stillheten tillsammans. De få ljuden som hörs stiger liksom fram ur tystnaden, de urskiljer sig knivskarpt. Regnet mot kyrkans tak, fågelkvitter utanför, vinden som sveper över Bourgognes kullar, lite hostningar, någon skrapar mot golvet med sin bönepall, tappar sina nycklar. Igår log vi lite; någon hade somnat och vi hörde försiktiga snarkningar från ett av kyrkans hörn.

Tystnaden kan för någon kännas hotfull. Man vet ju inte riktigt vad man kommer att möta där, vad som kommer att kännas, hur ens inre landskap egentligen ser ut. Så är det för mig också. Vid vissa gudstjänster flyger tankarna hit och dit, det är svårt att koncentrera sig och vardagsfunderingar tar över. Undrar vad vi får till kvällsmat idag? Hur har mina barn det? Håller jag inte på att bli lite förkyld?

Ibland är hjärtats ord många, allt kommer naturligt: Tack för livet, för kärleken, för människorna. Hjälp alla som har det svårt, som drabbats av krig och konflikter, som lider av utanförskap. Ta hand om de som behöver min förbön. Tystnaden hjälper mig att glömma mig själv, så att jag kan vara i tjänst för andra. På kvällen ber jag ofta en gammal älskad bön; Gud, liksom en vattenyta stillnar om kvällen, så att man ser ner i djupet, så låt mitt sinne stillna och klarna. Tala sedan till mig. Låt mitt hjärta känna din andes vingslag.

Tidvis känns tystnaden tom och ödslig. Mer frånvaro än närvaro. Ibland finns där sorg och smärta, oro för framtiden, sådant jag inte vill minnas och kännas vid. Det är som det är.

Men ibland infinner sig verkligen stillheten. Då är tystnaden inte hotfull alls, den känns tvärtom som en varm inbjudan. Det inre bruset tystnar, sinnet skärps, man ger plats för en djup inre rymlighet. En inre röst kan anas, ett tilltal, en beröring av det som är mer än ord. Det hörs liksom toner ur tystnaden. Jag får hjälp att ställa in kompassen och hämta hem mig själv.

Jag tror att tystnad och stillhet är viktigt i en människas liv. Många vet det och hittar den, andra vet det men har ännu inte hittat den. Du som läste min förra krönika minns att jag önskade dig en vrå av tystnad. En plats, en stund varje dag för att liksom bjuda in tystnaden, bli vän med det som finns där och våga börja lyssna inåt.

Men det finns mycket i vår tid som gör det svårt att hitta stillhet. Vardagens ljudmatta av distraktioner, samtidens höga tempo, mobilens inbjudan till tidsfördriv, allt som jagar upp oss till livets yta, kravet på att åstadkomma och vara duktig.

Trots att vi längtar efter något annat, i alla fall ibland. Att logga ut, stänga av och koppla ur. Att hitta vårt sätt att lyssna till stillheten i själens katedral. Att våga tro att tystnaden inte är tom, utan full av helig närvaro. Att möta mig själv medan tid är. Att låta tystnaden vara en hjärtpunkt också i mitt liv.

Fredrik Modéus